

Основе исламског веровања

Наука о монотеизму (Божијој једноћи) је најчаснија и највреднија наука. Од свих наука, највећа дужност је њу изучавати, јер путем ње упознајемо Бога, Његова имена и својства, затим права која Он Узвишени има код Својих робова. Веровање у јединог истинског Бога је кључ који отвара врата ка Богу и он је темељ свих Његових верозакона. Управо због његове

важности, сви посланици, без изузетка, позивали су ка њему. Бог Узвишени каже: Пре тебе ниједног посланика нисмо послали, а да му нисмо објавили: Нема бога осим Мене, зато се Мени клањајте!

(Кур'ан, Веровесници, одломак 25.)

Ова књижица која је преведена на српском језику на јасан начин објашњава темеље Ислама и начела исламског веровања.

<https://islamhouse.com/2794958>

- ОСНОВЕ ИСЛАМСКОГ ВЕРОВАЊА

- У име Бога, Милостивог, Самилосног

- Вера Ислам

- Ислам је вера која у себи садржи веровање, а и верозакон. Дакле, он је савршен и у својим поставкама које су везане за веровање, као и у правилима и законима које је Бог одредио.

- 1. Ислам наређује веровање у само једног Бога, а забрањује политеизам (ширк).

- 2. Наређује истину, а забрањује лаж.
- 3. Наређује правду[1], а забрањује неправду.
- 4. Наређује поверење, а забрањује превару.
- 5. Наређује испуњавање обавеза, а забрањује кршење.
- 6. Наређује добротинство родитељима, а забрањује непослушност.
- 7. Наређује очување родбинских веза, а

забрањује њихово
кидање.

- 8. Наређује лепе
међукомшијске
односе, а забрањује
лош однос међу
њима.

○ Основе Ислама

- • 1. Сведочење да је
само један Бог и да је
Мухаммед, Његов
посланик
- • 2. Обављање
намаза
- • 3. Давање зеката
- • 4. Пост месеца
рамазана
- • 5. Обављање
ходочашћа

- Основе исламског веровања
- Веровање у Бога
 - · 1. Неискварена природа/фитра човека
 - · 2. Разум
 - · 3. Верозаконски докази који указују на постојање Бога
 - · 4. Материјални (опипљујући) докази
 - · Друго: Веровање да је један Бог Господар свега
 - · Треће: Веровање да је само један Бог
 - · Четврто: Веровање да Он поседује лепа имена и савршена својства

- · Плодови веровања у Бога Узвишеног
- Веровање у постојање Анђела
 - · Веровање у Анђеле обухвата четири ствари
 - Неки од њих имају своја посебна задужења:
 - Анђео Џибрил (анђео Гаврило) је задужен за достављање Објаве од Бога посланицима.
 - Анђео Микаил (анђео Михаел) је задужен за кишу и биље.

- Анђео Истрафил је задужен да пухне у рог након чега ће настати Судњи дан и након којег ће Бог проживети створења.
- Анђео смрти је задужен да узима душе, након чега човек умире.
- Анђео који је задужен за Ватру.
- Плодови веровања у анђеле
- Веровање у објављене Књиге
 - Веровање у Књиге обухвата четири ставке

- · Плодови веровања у Књиге које је Бог објавио
- Веровање у Божије Посланике
- Веровање у Посланике обухвата четири сегмента
 - · Плодови веровања у Посланике
- Веровање у Судњи дан
 - · Веровање у Судњи дан обухвата троје
- У веровање у Судњи дан улазе и догађаји после смрти
 - · Плодови веровања у Судњи дан
- Веровање у кадер (Божију одредбу)

- Говорећи о хтењу, Узвишени Бог каже:
- Бог Узвишени каже:
- Плодови веровања у Божију одредбу
- Циљеви исламског веровања

ОСНОВЕ ИСЛАМСКОГ ВЕРОВАЊА

أصول الإيمان

У име Бога, Милостивог, Самилосног

Захвала припада Богу Узвишеном, од Њега помоћ и опрост тражимо и Њему се кајемо. Тражимо заштиту Божију од зла нас самих и зла

наших лоших поступака. Кога Бог упути, он је, уистину упућен, а кога Он у заблуди остави, тај неће наћи упућивача. Сведочим да нема другог бога осим Једног Јединог Бога и да Он нема судруга и сведочим да је Мухаммед, Његов роб и посланик, нека је мир и благослов над њим, његовом породицом и свим његовим следбеницима.

Наука о тевхиду / монотеизму (Божијој једноћи) је најчаснија и највреднија наука. Од свих наука, највећа дужност је њу изучавати, јер путем ње упознајемо Бога, Његова имена и својства, затим права која Он Узвишени има код Својих робова.

Веровање у јединог истинског Бога је кључ који отвара врата ка Богу и он је темељ свих Његових верозакона.

Управо због његове важности, сви посланици, без изузетка, позивали су ка њему. **Бог Узвишени каже:**

Пре тебе ниједног посланика нисмо послали, **а да му нисмо објавили:** Нема бога осим Мене, зато се Мени клањајте! (Кур'ан, Веровесници, одломак 25.)

Узвишени Бог тврди сам за Себе да је један, а то тврде и анђели, као и учени људи. **Бог Узвишени каже:**

Бог сведочи да нема другог бога осим Њега - а и анђели и учени - и да Он поступа праведно. - Нема бога осим Њега, Силног и Мудрог!
(Кур'ан, Имранова породица , одломак 18.)

Имајући у виду степен и битност веровања у једног Бога, сваки муслиман треба томр да посвети пажњу, изучавајући и подучавајући друге, размишљајући о Богу и верујући чврсто у Њега, како би своју веру засновао на исправним и чистим темељима из којих ће се јавити резултати и плодови.

Вера Ислам

То је вера коју је Бог Узвишени доставио Мухаммеду, мир Божији над њим. Њоме је Бог запечатио све претходне вере, учинио је потпуном, како би Му путем ње покорност чинили и на такав начин је благодат Своју усавршио. То је вера са којом је Он задовољан и ни од кога неће примити ниједну веру осим Ислама.

Бог Узвишени каже:

Мухаммед није родитељ ниједном од ваших људи, него је Божији посланик и последњи веровесник.

(Кур'ан, Азхаб, одломак 40)

Сада сам вам веру вашу усавршио и благодат Своју према вама употпунио и задовољан сам да вам

Ислам буде вера. (Кур'ан, Ал-Ма'ида, одломак 3.)

Богу је права вера једино - ислам. (Кур'ан, Али Имран, одломак 19.)

А онај који жели неку другу веру осим Ислама, неће му бити примљена, и он ће на оном свету настрадати. (Кур'ан, Али Имран, одломак 85.)

Бог Узвишени је свим људима наредио да Га обожавају онако како је то Посланик, мир Божији над њим, чинио.

Он каже: Реци (Мухаммеде): О људи, ја сам свима вама Божији посланик, Његова власт је на

небесима и на Земљи; нема другог бога осим Њега, Он живот и смрт даје, и зато верујте у Бога и Посланика Његовог, веровесника, који не зна да чита и да пише, који верује у Бога и речи Његове; њега следите - да бисте на Правом путу били! (Кур'ан, Ал – А'раф, одломак 158)

Муслим бележи да је Посланик, мир Божији над њим, казао: „Тако ми Онога у Чијој Руци је моја душа, ко год чује за мене - био јевреј или хришћанин - а затим умре, а не поверује у оно са чиме сам послат, биће од становника Ватре.“

Веровање у Посланика, мир Божији над њим, подразумева чврсто

уверење у његову исправност и исправност онога са чиме је послат, као и прихватање свега тога и послушност.

Из овог разлога, Послаников стриц Ебу Талиб није био верник и поред тога што је веровао у исправност онога са чиме је Посланик, мир Божији над њим, послат и што је тврдио да је Ислам најбоља вера.

Исламска вера обухвата и садржи све корисне битности које су биле садржане и у претходним верама, с тим што је Ислам специфичан по томе што одговара сваком народу, времену и простору.

Обраћајући се Посланику, мир Божији над њим, **Узвишени Бог каже**: А теби објављујемо Књигу, саму истину, да потврди књиге пре ње објављене и да над њима бди. (Кур'ан, Ал–Ма'ида, одломак 48.)

Значење одломака указује да је Кур'ан књига која одговара сваком народу, простору и времену, а не да се треба мењати и потчинити сходно простору и времену у којем човек живи и делује, као што то тумаче одређене скупине.

Ономе ко буде следио упуте исламске вере, Бог Узвишени обећава помоћ и победу.

Узвишени каже:

Он по Посланику Своме шаље упутство и веру истиниту да би је уздигао изнад свих вера, макар не било право многобошцима. (Кур'ан, Ас-Сафф, одломак 9.)

Бог обећава да ће оне међу вама који буду веровали и добра дела чинили сигурно намесницима на Земљи поставити, као што је поставио намесницима оне пре њих, и да ће им заиста веру њихову учврстити, ону коју им Он жели, и да ће им сигурно страх сигурношћу заменити; они ће се само Мени клањати, и неће друге Мени равним сматрати. А они који и после тога буду незахвални - они су прави

грешници. (Кур'ан, Ан-Нур, одломак 55.)

• Ислам је вера која у себи садржи веровање, а и верозакон. Дакле, он је савршен и у својим поставкама које су везане за веровање, као и у правилима и законима које је Бог одредио.

1. Ислам наређује веровање у само једног Бога, а забрањује политеизам (ширк).

2. Наређује истину, а забрањује лаж.

3. Наређује правду[1], а забрањује неправду.

4. Наређује поверење, а забрањује превару.

5. Наређује испуњавање обавеза, а забрањује кршење.

6. Наређује добротинство родитељима, а забрањује непослушност.

7. Наређује очување родбинских веза, а забрањује њихово кидање.

8. Наређује лепе међукомшијске односе, а забрањује лош однос међу њима.

Дакле, уопштено Ислам позива ка свему што је лепо и добро, а забрањује све што је ружно и лоше.

Бог Узвишени каже: Бог захтева да се свачије право поштује, добро чини, и да се ближњима удељује, а разврат и све што је одвратно и насиље забрањује; да поуку примите, Он вас саветује. (Кур'ан, Ан-Нахл, одломак 90)

Основе Ислама

Ислам има пет темеља на којима постоји, а који су споменути у хадису којег преноси Ибн Омер. У том хадису Посланик, мир Божији над њим, каже: „Ислам се темељи на пет принципа: сведочењу да је само један Бог и да је Мухаммед, Његов роб и посланик, обављању намаза, давању зеката, посту рамазана и обављању ходочашћа.“ Неки човек

рече: „На ходочашћу и на посту рамазана“, а он каза: 'На посту рамазана и обављању ходочашћа. Овако сам чуо од Посланика, мир Божији над њим.'“ (Хадис преносе Муслим и Бухари, а ово је Муслимова верзија)

• 1.Сведочење да је само један Бог и да је Мухаммед, Његов посланик

Ово означава чврсто уверење које се потврђује речима.

Ове речи су нераздвојне и сматрају се једним темељом, **иако њихово значење садржи двоје**: сведочење да је само један Бог и да је Мухаммед Његова слуга и посланик.

Разлог зашто се сматрају једним темељом је следећи:

Посланик, мир Божији над њим, је доставио веру од Бога, тако да сведочење да је он слуга Божија и посланик указује на потпуност сведочења да нема другог бога осим Једног Јединог.

А други разлог је што су ове речи темељ исправности сваког доброг дела. Дакле, није ни исправно, а ни примљено дело осим уколико је извршено у име Бога и у складу са Посланиковом, мир Божији над њим, праксом. Искреношћу у име Бога остварује се сведочење Његове једноће, док се слеђењем Посланика, мир Божији над њим,

остварује сведочење да је он слуга Божија и посланик.

Резултат и плод овог сведочења јесте ослобађање срца од обожавања неког другом мимо Богу и од слеђења неког другом мимо посланика.

• 2. Обављање намаза

Овај чин покорности означава обожавање Бога путем клањања намаза, устрајност на том путу и обављање истих у њиховом прописаном времену и на начин како је то прописано.

Резултат и плод овог чина покорности јесте широкогрудност,

радост и срећа, те остављање лоших дела.

3. Давање зеката

Обожавање Бога путем издвајања одређене обавезне количине иметка сиромашнима и онима који то заслужују.

Резултат и плод ове покорности јесте чишћење душе од шкртости и испуњавање потреба сиромашних муслимана.

4. Пост месеца рамазана

Обожавање Бога на начин да се током рамазанског дана остави све што квари пост.

Резултат и плод овог чина покорности јесте тренирање душе да остави оно што воли с циљем да заслужи Божије задовољство.

• 5. Обављање ходочашћа

Обожавање Бога на начин да се посети Мекка и Ка'ба, с намером обављања обреда ходочашћа.

Резултат и плод овог чина покорности јесте тренирање душе на жртвовање иметка и телесни труд у покорности Богу. Управо због тога ходочашће је једна врста борбе на Божијем путу.

Резултати и плодови који произилазе из темеља Ислама чине

да муслимански народ испољава своје веровање на исправан начин, да се према створењима опходи искрено и праведно. Сви остали обреди и прописи Ислама зависе од исправности ових темеља.

Стање народа се може поправити само уколико се народ окрене вери, а стање се мења сходно односу према вери и њеним прописима.

Ко жели детаљније појашњење овога, [нека прочита одломак у којем Узвишени Бог каже](#): А да су становници села и градова веровали и греха се клонили, Ми бисмо им благослове и с неба и из земље слали, али, они су порицали, па смо их кажњавали за оно што су

зарадили. А зар су становници села и градова сигурни да их Наша казна неће снаћи ноћу док буду спавали? Или су становници села и градова сигурни да их наша казна неће стићи дању док се буду забављали? Зар они могу бити сигурни од Божије казне? Божије казне се не боји само народ коме пропаст предстоји. (Кур'ан, Ал-А'раф, одломак 96.)

Погледајмо у повест оних пре нас, јер је у њој поука за разумом обдарене и за оне чије срце није копреном прекривено.

Основе исламског веровања

Ислам је вера која садржи веровање, а и верозакон, а у претходним редовима смо споменули неке од обреда и прописа, као и његове темеље.

Темељи исламског веровања су веровање у Једног Бога, анђеле, Божије књиге, посланике, Судњи дан и одредбу добра и зла.

Кур'анско-хадиски текстови говоре о овим темељима. **Бог Узвишени каже:** Није честитост у томе да окрећете лица своја према истоку и западу; честити су они који верују у Бога и у онај свет, и у анђеле, и у књиге, и у веровеснике. (Кур'ан, Ал-Бекара, одломак 177.)

О одредби, **Бог Узвишени каже:** Ми све с мером (**би-л-кадер, одредбом**) стварамо, и наређење Наше је само једна реч - све буде у трен ока.
(**Кур'ан, Ал-Камар, одломак 50.**)

Када је анђеоло Гаврило (**ар. Џибрил**), мир над њим, упитао Посланика, мир Божији над њим, о веровању, **он му је казао:** „Да верујеш у Бога, анђеле, Божије књиге, Посланике, Судњи дан и да верујеш у одредбу добра и зла.“ (**Муслим**)

Веровање у Бога

Веровање у Бога обухвата четири ставке:

Прво: Веровање да Бог постоји

На постојање Бога указују
неискварена људска природа, разум,
верозаконски текстови и
материјални докази.

• 1. Неискварена природа/фитра човека

У сваком створењу је уређено
веровање у Творца, и ово је
човекова неискварена природа која
се мења само под утицајем
спољашњих фактора, као што
Посланик, мир Божији над њим,
каже: „Свако дете се рађа у правој
вери (**монотеизму**), али га његови
родитељи учине јеврејом,
хришћанином или
ватропоклоником.“ (**Бухари**)

• 2. Разум

Сва створења морају имати некога ко их је створио. Немогуће је да нешто само себе створи, нити да настане случајно, без било каквог повода. Нико не може сам себе да створи, из разлога што пре својег постојања није био ништа, па како онда да (се) створи?!

Такође, ништа не може настати случајно, без повода, јер све што настаје има свој узрок и повод.

Постојање нечега што је савршено, без било каквих мана и недостатака, са узрочно последичном везом, указује да је немогуће да нешто настане без узрока. Нешто што

настане случајно није усавршено у самом свом почетку, па како онда да буде савршено током свог опстанка и развитака?!

Ако све ово имамо у виду, онда морамо знати да постоји неко ко је све створио, а то је узвишени Бог, Господар светова.

Овај разумски аргумент, Узвишени Бог спомиње у поглављу Тур, **када каже**: Зар су они без Створитеља створени или су они сами себе створили?! (Кур'ан, Ат-Тур, одломак 35.)

Дакле, нису створени без Створитеља, а нити су сами себе

створили, што указује да је Бог Творац.

Када је Џубејр б. Мут'им у време док је био многобожац, чуо како Посланик, мир Божији над њим, **учи одломаке из поглавља Тур:** „Зар су они без Створитеља створени или су они сами себе створили?! Зар су они небеса и Земљу створили?! Не, него они неће да верују. Зар је у њих благо Господара твога, или, зар они владају?![\[2\]](#) казао је Џубејр б. **Мут'им:** „Скоро да ми је срце искочило и то је било први пут да ми се веровање увукло у срце.“
(Бухари)

Навешћемо пример који појашњава ово:

Када би ти неко причао о великом изграђеном дворцу, којег окружују предивни вртови и реке, а у његовој унутрашности је прекрасан намештај и постељина, **а затим ти каже:** Овај дворец са свим својим лепотама створио је сам себе или настао је сам од себе, случајно и изненада, то би негирао и рекао би да није истина. Зар онда цели овај Свемир, Земља и небеса и све што се дешава на њему може сам себе створити или настати случајно без Творца?!

3. Верозаконски докази који указују на постојање Бога

Све небеске књиге говоре о томе и потврђују ову чињеницу и сви

прописи садржани у тим књигама указују да их је објавио Мудри и Свезнајући Господар који зна шта одговара створењима. Такође, и све појаве у Свемиру указују на истинитост онога што спомињу ове књиге.

• 4. Материјални (описљујући) докази

Материјални докази нам на два начина указују на постојање Бога:

Прво: Веома често чујемо како су нечије молбе услышане, што јасно указује на Божије постојање.

Бог Узвишени каже:

И Нуху (Ное) се, кад у давно време завапи, одазвасмо. (Кур'ан, Ал-Анбија, одломак 76.)

И када сте од Господара свога помоћ затражили, Он вам се одазвао. (Кур'ан, Ал-Анфал, одломак 9.)

Бележи Бухари од Енеса, нека је Бог задовољан њим, да је казао: „Док је Божији Посланик, мир Божији над њим, једног петка на минберу учио хутбу, дошао је један бедуин и рекао: 'Божији Посланиче, иметак пропаде, породице изгладнеле, па моли Бога за нас, да нам да кишу!' И Божији Посланик, мир Божији над њим, подиже своје руке и наједном, уздиже се облак попут брда.

Посланик, мир Божији над њим, није ни сишао са минбера, ја приметих кишу како му лије низ браду. Следеће цуме дође онај исти бедуин (номад), или неко други, и рече: 'Божији Посланиче, грађевине се порушише, а благо потопа, па моли Бога за нас!' Божији Посланик, мир Божији над њим, подигао је руке и изговорио: 'Боже мој, око нас кишу, а не на нас! Скоро да није почео ни показивати својом руком према небу, а облак се повуче.'“

Услишавање молби је присутно све до данашњих дана, онима који се искрено обрате Богу и који испуне услове за испуњавање молитве.

Друго: Наднаравна дела која су чинили посланици за која су људи чули или их видели, су јасан показатељ постојања Бога. Догађаји и појаве који су ван људске контроле (надприродни) су Божије дело које он даје како би помагао Својим посланицма, и како би потврдио њихову истинитост.

Пример томе је наднаравно дело Мусаа (Мојсија), мир над њим, када му је Бог наредио да штапом удари по мору. То је Мусаа (Мојсије) и учинио, па се море раздвојило и настало је дванаест пролаза, поред којих је вода била попут брда. Говорећи о томе, Узвишени каже: И Ми објависмо Мусау (Мојсију):

Удари штапом својим по мору! - И оно се растави и сваки бок његов бејаше као велико брдо. (Кур'ан, Аш-Шу'ара, одломак 63.)

Други пример је Исаов (Исусов), мир над њим, пример који је оживљавао мртве Божијом дозволом. **О томе Бог каже:** И када си, вољом Мојом, мртве дизао. (Кур'ан, Ал-Маи'да, одломак 110)

Трећи пример јесте када су многобошци тражили од посланика Мухаммеда, мир Божији над њим, неки знак, па је он Божијом вољом, усмеравајући руку према Месецу, учинио да се он раздвоји на два дела, што су људи видели. **Бог Узвишени каже:** Ближи се Час и

Месец се располутио! - А они, увек
када виде чудо, **окрећу главе и**
говоре: Чаролија непрестана!
(Кур'ан, Ал-Камар, одломак 1-2)

Ови материјални докази којима је
Бог Узвишени оснажио Своје
посланике, указују на Његово
постојање.

• **Друго: Веровање да је један**
Бог Господар свега

Ово означава да је Он једини
Господар свега што постоји, који
нема супарника у власти, нити има
помагача.

Господар је онај који ствара, влада
свиме и управља. Нема творца осим

једног Бога, нема владара осим Њега, нити има некога ко управља мимо Њега.

Бог Узвишени каже:

Само Он ствара и управља! (Кур'ан, Ал-А'раф, одломак 54.)

То вам је, ето, Бог. Господар ваш, царство је Његово! А они којима се, поред Њега, клањате не поседују ништа. (Кур'ан, Фатир, одломак 13.)

Није познато да је ико од створења негирао да је један Бог Господар, осим човека који се охоли, уздиже, и који ни сам не верује у оно што говори. Такав случај имамо са

фараоном који је своме народу казао:

Ја сам ваш највећи господар. О великаши, - рече фараон - ја не знам да ви имате другог бога осим мене. (Кур'ан, Ал-Касас, одломак 38.)

Међутим, ово није рекао са уверењем, **као што то Узвишени наглашава:** И они их, неправедни и охоли, порекоше, али су у себи веровали да су истинита. (Кур'ан, Ан-Намл, одломак 14.)

Бог Узвишени наводи у Кур'ану речи које је Мусаа (Мојсије) упутио фараону: Ти знаш да ово није дао нико други него Господар небеса и Земље, као очигледна знамења, и ја

мислим да ћеш ти, о фараоне, сигурно настрадати. (Кур'ан, Ал-Исра', одломак 102.)

Многобошци у време посланика Мухаммеда, мир Божији над њим, су веровали да је један Бог Господар, али су Му у чињењу покорности приписивали друга.

Бог Узвишени каже:

1. **Упитај:** Чија је Земља и све оно што је на њој, знате ли? Божија! - Одговориће, **а ти реци:** Па зашто онда не дођете себи? Упитај: Ко је Господар седам небеса и ко је Господар свемира величанственог? Бог! - Одговориће, **а ти реци:** Па зашто се онда не бојите? Упитај: У

чијој је руци власт над свим, и ко узима у заштиту, и од кога нико не може заштићен бити, знате ли? Од Бога! - Одговориће, **а ти реци**: Па зашто онда допуштате да будете заведени? (Кур'ан, Ал-Му'минун, одломак 84-89)

2. А ако их упиташ ко је створио небеса и Земљу, они ће, сигурно, **рећи**: Створио их је Бог! - Силни и Свезнајући. (Кур'ан, Аз-Зухруф, одломак 9.)

3. А ако их запиташ ко их је створио, **сигурно ће рећи**: Бог! Па куда се онда одмећу? (Кур'ан, Аз-Зухруф, одломак 87.)

Божије управљање обухвата и дешавања у космосу, као и све што је везано за верозакон. Као што одређује шта ће се дешавати у космосу, сходно Својој мудрости, тако исто одређује, сходно мудрости, верозаконско-правне одредбе. Зато онај ко сматра да неко други може одређивати верозаконске одредбе и прописе, приписао је Богу друга и његово веровање није потпуно.

• Треће: Веровање да је само један Бог

Ово подразумева веровање да је Он истински Бог који нема судруга. „Илах“ или један Бог је онај коме

срца теже, обожавајући га, из љубави и поштовања.

Бог Узвишени каже:

А ваш Бог - један је Бог! Нема бога осим Њега, Милостивог, Самилосног! (Кур'ан, Ал-Бекара, одломак 163)

Бог сведочи да нема другог бога осим Њега - а и анђели и учени - и да Он поступа праведно. - Нема бога осим Њега, Силног и Мудрог! (Кур'ан, Али Имран, одломак 18)

Свако божанство које се мимо Бога обожава је ништавно.

Бог Узвишени каже: То је зато што Бог - постоји, а они којима они,

поред Бога, робују - не постоје, и зато што је Бог узвишен и велик. (Кур'ан, Хаџ, одломак 62.)

Називање некога богом, не значи да се може и обожавати. О Лату, Уззау и Менату, **Узвишени Бог** каже:

То су само имена која сте им ви и преци ваши наденули, Бог о њима никакав доказ није послао. **[3]*** (Кур'ан, Ен-Неџм, одломак 23)

Бог Узвишени наводи речи Јусуфа (**Јосиф**), мир над њим, **које је казао своме другу у затвору**: Да ли су бољи различити богови или Бог, Једини и Свемоћни? Они којима се, мимо Њега, клањате, само су имена која сте им наденули ви и преци

ваши - Бог о њима никакав доказ није објавио. (Кур'ан, Јусуф, одломак 39, 40.)

Посланици су својим народима говорили: Једном Богу се клањајте и Њега обожавајте, јер ви другог бога осим Њега немате. (Кур'ан, Ал-А'араф, одломак 59.)

Ову наредбу су многобошци одбили и поред једног Бога су обожавали друга божанства и од њих су тражили помоћ.

Бог Узвишени је побио овај њихов поступак спомињући два разумска доказа:

Први: Сва друга божанства која се обожавају немају ниједну особину божанствености. Она су створена, не могу никоме да користе, нити да штете, нити могу коме живот да подаре а ни да га одузму. Немају никаквог поседа на небесима, нити удела у њима. **Бог Узвишени каже:**

Неки поред Њега божанства прихватају која ништа не стварају, а која су сама створена, која нису у стању од себе неку штету да отклоне ни себи какву корист да прибаве и која немају моћ живот да одузму, живот да подаре нити да оживе. (Кур'ан, Ал-Фуркан, одломак 3.)

Реци: Зовите оне које, поред једног Бога, боговима сматрате. Они ништа немају, ни колико трун један, ни на небесима ни на Земљи; они у њима немају никаквог удела и Он нема од њих никакве помоћи. Код Њега ће се моћи заузимати за некога само онај коме Он допусти. (Кур'ан, Саба, одломак 22, 23.)

Зар да Њему сматрају равним оне који не могу ништа да створе, а сами су створени, и који не могу да им помогну нити могу да помогну себи? (Кур'ан, Ал-А'араф, одломак 191, 192.)

Ако ова божанства имају споменута својства, онда је безумно њих сматрати боговима и обожавати их.

Други: Многобошци су сматрали да је Бог једини Господар и Творац, у чијој је Руци све, Онај који узима у заштиту, и од кога нико не може заштићен бити.

Дакле, као што су сматрали да једини Он ствара, тако исто су требали да Њега јединог обожавају, јер једно произилази из другог, **као што каже Бог Узвишени:**

О људи, клањајте се Господару своме, који је створио вас и оне пре вас, да бисте се казне сачували; који вам је Земљу учинио постељом, а небо здањем; који са неба спушта кишу и чини да са њом расту плодови, храна за вас. Зато не

чините свесно друге Богу равним!
(Кур'ан, Ал-Бекара, одломак 21, 22.)

А ако их запиташ ко их је створио,
сигурно ће рећи: Бог! Па куда се
онда одмећу? (Кур'ан, Аз-Зухруф,
одломак 87.)

Упитај: Ко вас храни са неба и из
земље, чије су дело слух и вид, ко
ствара живо из неживог, а претвара
живо у неживо, и ко управља свим?
- "Бог! - Рећи ће они - а ти реци: Па
зашто Га се онда не бојите? То вам
је Бог, Господар ваш истински! Зар
после истине има ишта осим
заблуде? Па куда се онда одмећете?
(Кур'ан, Јунус, одломак 31, 32.)

• **Четврто: Веровање да Он поседује лепа имена и савршена својства**

Ово подразумева потврђивање и веровање у сва Божија имена и својства која су споменута у кур'анско-хадиским текстовима, онако како то Њему доликује, без говора о начину и каквоћи и без искривљавања, и без поређења и потпуног негирања.

Бог Узвишени каже:

Бог има најлепша имена и ви Га зовите њима, а клоните се оних који искрећу Његова имена - како буду радили, онако ће бити кажњени!
(Кур'ан, Ал-А'араф, одломак 180.)

Он је узвишен и на небесима и на Земљи; Он је силан и mudar. (Кур'ан, Ар-Рум, одломак 27.)

Нико није као Он! Он све чује и све види. (Кур'ан, Аш-Шура, одломак 11.)

По овоме питању залутале су две скупине:

Прва: „Муаттиле“

Они су негирали Божија својства и имена или нека од њих, сматрајући да, уколико потврдимо њихово постојање, то онда значи поређење Бога са Његовим створењима. Овај закључак је ништаван из више разлога:

Први: Из оваквог закључка произилази много тога што је неисправно, као нпр. контрадикторност у Божијим речима. Узвишени Бог је споменуо и потврдио да поседује имена и својства, и напоменуо је да Њему нико и ништа није слично. Па, уколико кажемо да потврђивање тих својстава значи поређење Бога са створењима, онда из тога произилази да су Божије речи контрадикторне и да побијају једне друге.

Други: Поседовање заједничког имена или својства, не значи и сличност међу онима који их поседују. Нпр. видиш човека који

поседује слух и вид, али то не значи да је његов слух и вид исти као код другог човека. Или, нпр. видимо животиње које имају руке, ноге, очи, али то не значи да су ови органи исти код свих животиња.

Дакле, ако ова разлика постоји међу створењима, онда је још прече да она постоји између Творца и створења.

Друга скупина: „Мушеббихе“

Они сматрају да Узвишени Бог има својства и имена, али пореде Бога са створењима, јер како кажу, такво значење се разуме из верозаконских текстова, имајући у виду да се Бог обраћа људима на начин какав

разумеју. Наравно, овај став је ништаван, **из више разлога:**

Први: Сматрање да је Бог сличан Својим створењима, и поредити Га са њима, је ништаван став, који се може побити и разумским и верозаконским доказима, тако да је немогуће да се из верозаконских текстова разуме нешто што је неисправно.

Други: Бог Узвишени се Својим створењима обраћа речима које разумеју и чије значење разумеју, али суштину и стварност онога што је везано за Његово Биће и својства само Он познаје.

Када Бог каже за Себе да поседује слух, онда ми знамо шта тај слух значи. Дакле, он означава могућност слушања гласова и звукова, али његову стварност и каквоћу када је у питању Бог, не познајемо. Каквоћа слуха се разликује чак и када су у питању створења, тако да је та разлика још већа када је у питању однос Творац-створење.

Када Бог каже за Себе да се узвисио изнад Арша, ми знамо шта то узвесење значи, али његову стварност и каквоћу не познајемо када је реч о Богу. Ово узвесење и уздизање се чак разликује и код створења, јер није исто узвисити се (попети се) на столицу која је чврсто

на тлу и на камили која се брзо креће.

Дакле, ако ова разлика постоји међу створењима, онда је још прече да она постоји између Творца и створења.

• Плодови веровања у Бога Узвишеног

Први: Потврда Божије једноће, из чега произилази да се човек не нада, нити да се боји, а нити да обожава било кога мимо Бога.

Други: Потпуна љубав према Богу, кроз познавање значења на која указују Његова имена и својства.

Трећи: Обожавање Бога кроз чињење онога што нам је наредио и удаљавање од онога што нам је забранио.

Веровање у постојање Анђела

Анђели су бића која припадају невидиљивом свету, која обожавају Бога и немају никаквих особина божанствености. Бог их је створио од светлости и учинио их Њему потпуно покорним, дао им је снагу како би могли да извршавају Његове наредбе.

Бог Узвишени каже: А они који су код Њега не зазиру да му се клањају, и не замарају се, хвале Га ноћу и

дању, не малаксавају. (Кур'ан, Ал-Анбија, одломак 19, 20.)

Њихов број зна само Узвишени Бог. У два Сахиха (збирке хадиса – казивања посалника Мухаммеда, мир над њим) наводи се предаја од Енеса, нека је Бог задовољан њим, која говори о ми'раџу, а у тој предаји стоји да у небеској Ка'би (ел-бејту-л-ма'мур) сваког дана клања седамдесет хиљада анђела који се више не враћају на то место.

• Веровање у Анђеле обухвата четири ствари

Прва: Веровање у њихово постојање.

Друга: Посебно веровање у оне анђеле чија имена знамо, попут Џибрила (анђела Гаврила) и уопштено веровање у анђеле чија имена не знамо.

Трећа: Веровање у њихова својства која су нам позната, као што је случај са Џибрилом којег је Посланик, мир Божији над њим, видео у његовом правом лику. Имао је шест стотина крила која су прекривала хоризонт.

Божијом вољом анђеос се може претворити у лик човека, као што се десило анђелу Џибрилу (анђеос Гаврило) када га је Бог послао Мерјеми (Марији). Он јој се приказао у лику савршено створеног

мушкарца. Такође, био је у лику човека када је дошао посланику Мухаммеду, мир Божији над њим, док је седео са својим следбеницима. Тада се појавио као човек у изразито белој одећи и са изразито црном косом, нису се на њему видели трагови умора од путовања, нити га је ико од следбеника познавао. Сео је код Посланика, мир Божији над њим, наслонивши своја колена уз његова и ставивши дланове на своја колена, па га је питао о исламу, иману и ихсану. А затим је отишао. Потом је Посланик, мир Божији над њим, казао: „Ово је Џибрил (анђео Гаврило), дошао је да вас подучи

вашој вери.“ (Казивање бележи
Муслим)

Такође, и анђели које је Бог послао посланику Ибрахиму (Авраму) и Луту (Лот), мир над њима, били су у лику човека.

Четврта: Веровање у њихова задужења која смо спознали, а која раде по Божијем наређењу, као што је величање Бога, даноноћно чињење покорности без имало умора и досаде и сл.

Неки од њих имају своја посебна задужења:

Анђео Цибрил (анђео Гаврило) је задужен за достављање Објаве од Бога посланицима.

Анђео Микаил (анђео Михаел) је задужен за кишу и биље.

Анђео Истрафил је задужен да пухне у рог након чега ће настати Судњи дан и након којег ће Бог проживети створења.

Анђео смрти је задужен да узима душе, након чега човек умире.

Анђео који је задужен за Ватру.

Анђели који су задужени за плод у стомаку, након што плод напуни четири месеца. Тада Бог пошаље анђела којем нареди да запише

његову опскрбу, час смрти, чиме ће да се бави и да ли ће да буде срећан или несрећан.

Анђели који су задужени да чувају и записују човекова дела. Сваки човек има два анђела, један је на десној, а други на левој страни.

Анђели задужени за човеков испит у гробу. Они ће га питати о Господару, вери и посланику.

• Плодови веровања у анђеле

Први: Спознаја Божије величине, снаге и моћи, јер снага и моћ створења произилази из снаге и моћи Творца.

Други: Захвала Богу на бризи коју указује човеку тако што је одредио анђеле који га прате и чувају, и који записују његова дела.

Трећи: Љубав према анђелима због њиховог богослужења Богу.

Они који су у заблуди сматрају да анђели нису бића која имају тело, него да је то у ствари снага добра која је скривена у створењима.

Ово се наравно супротставља кур'анско-хадиским текстовима и једногласном ставу свих муслимана.

Бог Узвишени каже:

Хваљен нека је Бог, створитељ небеса и Земље, који анђеле са по

два, три и четири крила чини изасланицима. Он ономе што ствара додаје шта хоће, Он, уистину, све може. (Кур'ан, Фатир, одломак 1.)

А да си само видео кад су анђели неверницима душе узимали и по лицима их њиховим и страга ударали. Искусите патњу у огњу. То је за оно што сте рукама својим припремили, јер Бог није неправедан робовима Својим!”
(Кур'ан, Ал-Анфал, одломак 50, 51.)

А да ти је видети невернике у смртним мукама, **када анђели буду испружили руке своје према њима:** Спасите се ако можете! Од сада ћете неиздржљивом казном бити кажњени зато што сте о Богу оно

што није истина износили и што сте се према доказима Његовим охоло понашали.” (Кур'ан, Ал-Ан'ам, одломак 93.)

И кад из срца њихових нестане страха, **они ће упитати:** Шта је то рекао Господар ваш? - Истину - одговориће, Он је узвишен и велик. (Кур'ан, Саба, одломак 23.)

И анђели ће им улазити на свака врата: Мир нека је вама, зато што сте трпели, а дивно ли је најлепше пребивалиште! (Кур'ан, Ар- Р'ад, одломак 23, 24.)

Бухари бележи од Ебу Хурејре, нека је Бог задовољан њим, да је посланик Мухаммед, мир Божији

над њим, **казао:** „Кад Бог заволи неког човека, позове анђела Џибрила (**анђела Гаврила**): 'Бог воли тога и тога, па га и ти воли!' Онда га и (**анђео**) Џибрил заволи, па (**анђео**) Џибрил разгласи међу становницима небеса: 'Бог воли тога и тога, па га и ви волите!' Потом га заволе и становници небеса, а затим му се учини кабул код људи на Земљи (**тј. остаје у лепој успомени**).“

Такође, Ебу Хурејре преноси да је Посланик, мир Божији над њим, **казао:** „Кад буде петак, на сваким џамијским вратима буду анђели и (**поименично**) записују првог, па даље по реду, а кад имам седне, они

затворе списе и дођу да слушају зикр (хутбу).“

Ови текстови јасно указују да анђели имају тела, и да није реч само о снагама добра, као што то тврде заблуделе скупине.

Веровање у објављене Књиге

Књиге или ел-кутуб је множина од речи китаб или књига, а то у арапском језику означава нешто што је написано.

Овде се мисли на Књиге које је Бог објавио посланицима, као милост и упутство створењима, како би остварили срећу и на овоме, а и на будућем свету.

• Веровање у Књиге обухвата четири ставке

Прво: Веровање да их је стварно Бог објавио.

Друго: Посебно веровање у Књиге чија имена знамо, попут Кур'ана који је објављен Мухаммеду, мир Божији над њим, Теврата који је објављен Мусау (Мојсију), мир над њим, Инцила (Јеванђеља) објављеног Исау (Исусу), мир над њим, Зебура којег је Бог дао Давуду (Давид), мир над њим, и уопштено веровање у Књиге чија имена не знамо.

Треће: Веровање у оно што је у њима казано, ако се потврди

исправност тога, попут веровања у све оно што је казано у Кур'ану, као и веровања у оно што није искривљено од претходних књига.

Четврто: Поступање по ономе што је у њима казано, ако није дерогирано, и прихватање и задовољство са оним што је у њима споменуто, без обзира да ли смо разумели мудрост тога или не.

Све претходне Књиге су дерогиране Кур'аном. **Бог Узвишени каже:** А теби објављујемо Књигу, саму истину, да потврди Књиге пре ње објављене и да над њима бди.

(Кур'ан, Ал-Ма'ида, одломак 48.) Тј. да им буде судија.

Дакле, није дозвољено примењивати прописе из претходних Књига осим уколико је неки од њих потврђен Кур'аном.

• **Плодови веровања у Књиге које је Бог објавио**

Први: Спознаја Божије бриге о Својим робовима, из разлога што им је послао Књиге које ће да их воде кроз живот.

Други: Спознаја Божије мудрости у прописивању, а то видимо из тога што је сваком народу објављивао оно што му одговара у датом тренутку.

Бог Узвишени каже: Свима вама смо закон и правац прописали. (Кур'ан, Ал-Ма'ида, одломак 48.)

Трећи: Захвала на Божијој благодати.

Веровање у Божије Посланике

„Русул“ или посланици су множина од речи ресул или посланик, а означава особу која је послана да достави нешто.

Посланици су особе којима је Бог доставио посланицу и наредио им да је преносе људима. Први посланик је Нух (Ное), мир над њим, а задњи је Мухаммед, мир Божији над њим.

Бог Узвишени каже: Ми објављујемо теби као што смо објављивали Нуху (Ное) и веровесницима после њега. (Кур'ан, Ан-Ниса, одломак 163.)

Бележи Бухари од Енеса, нека је Бог задовољан њим, хадис (казивање) о шефату (заузимању), где између осталог стоји: „Људи ће доћи Адему (Адам) како би се за њих заговарао, па ће он казати: 'Идите Нуху (Ное), он је први посланик којег је Бог послао.'“ Затим је спомињао цели хадис.

Бог Узвишени каже:

Мухаммед није родитељ ниједном од ваших људи, него је Божији

посланик и последњи веровесник.
(Кур'ан, Ал-Ахзаб, одломак 40.)

Није постојао ниједан народ, а да му Бог није послао посланика са верозаконом специфичним за дотични народ или чак веровесника који је имао за циљ да обнови претходни верозакон.

Бог Узвишени каже:

Ми смо сваком народу посланика послали: "Богу се клањајте, а кумира се клоните! (Кур'ан, Ан-Нахл, одломак 36.)

А није било народа коме није дошао онај који га је опомињао. (Кур'ан, Фатир, одломак 24.)

Ми смо објавили Теврат, у коме је упутство и светло. По њему су јеврејима судили веровесници, који су били Богу послушни и честити људи. (Кур'ан, Ал-Ма'ида, одломак 44.)

Посланици су људи, створења која немају никаквих божанских особина.

Говорећи о најбољем и највреднијем посланику Мухаммеду, мир Божији над њим, **Бог Узвишени каже:**

Реци: Ја не могу ни самоме себи неку корист прибавити, ни од себе какву штету отклонити; бива онако како Бог хоће. А да знам проницати у тајне, стекао бих многа добра, и

свака штета би била далеко од мене; ја само доносим опомене и радосне вести људима који верују. (Кур'ан, Ел-А'раф, одломак 188.)

Реци: Ја нисам у стању да од вас какву штету отклоним нити да неком од вас какву корист прибавим. Реци: Мене нико од Божије казне не може у заштиту узети; само у Њега ја могу уточиште наћи. (Кур'ан, Цинн, одломак 21, 22.)

Они имају људска обележја и особине и дешава им се све оно што се дешава обичним људима, попут болести, смрти, потребе за храном и пићем и сл.

Бог Узвишени у Кур'ану спомиње речи Ибрахима (Аврама) који је описујући свога Господара говорио: и који ме храни и поји, и који ме, кад се разболим, лечи, и који ће ми живот одузети, и који ће ме после оживети. (Кур'ан, Аш-Шу'ара, одломак 79-81)

Посланик, мир Божији над њим, је казао: „Ја сам човек попут вас, заборављам, као што и ви заборављате, па кад заборавим, ви ме подсетите.“

Бог Узвишени наводи да су посланици робови Његови и описује их својством робовања у контексту изношења похвале њима. О Нуху (Ное) Узвишени Бог каже: Он је,

заиста, био роб захвални. (Кур'ан, Ел-Исра', одломак 3.)

О посланику Мухаммеду, мир Божији над њим, **каже**: Нека је узвишен Онај који робу Своме објављује Кур'ан да би световима био опомена. (Кур'ан, Ел-Фуркан, одломак 1.)

Говорећи о Ибрахиму (Авраму), Исхаку (Исак) и Јакубу, **Бог Милостиви каже**: И сети се робова наших Ибрахима и Исхака и Јакуба, све у вери чврстих и далековидних. **Ми их посебно обдарисмо врлином једном**: да им је увек био на уму онај свет; и они су, заиста, за Нас од оних одабраних

добрих људи. (Кур'ан, Сад, одломак 45-47.)

О Исау (Исусу), **каже**: Он је био само роб кога смо Ми посланством наградили и примером за поуку синовима Израиловим учинили. (Кур'ан, Ез-Зухруф, одломак 59.)

Веровање у Посланике обухвата четири сегмента

Први: Веровање да је њихова посланица од Бога и да је истинита.

Ко не верује у само једног посланика, има статус као да не верује у све њих, **као што каже Узвишени Бог**: И Нухов (Ное) народ

је сматрао лажним посланике.
(Кур'ан, Еш-Шу'ара, одломак 105.)

Бог их назива порицатељима свих посланика, иако у то време није било других посланика осим Нуха (Ное).

Хришћани који поричу Мухаммеда, мир Божији над њим, имају статус као да поричу и Исаа (Исуса), мир над њим, а посебно имајући у виду да им је Исаа (Исус) најавио долазак Мухаммеда, мир Божији над њим, који има за циљ да их изведе на Прави пут.

Други: Посебно веровање у Посланике чија имена знамо, попут Мухаммеда, Ибрахима (Аврама),

Мусаа (Мојсија), Исаа (Исуса), и Нуха (Ное), који се иначе сматрају најодабранијим посланицима. Бог Узвишени их спомиње на два места у Кур'ану. Први пут у сури Ахзаб, **када каже:**

Ми смо од веровесника завет њихов узели, и од тебе, и од Нуха (Ное), и од Ибрахима (Аврам), и од Мусаа (Мојсије), и од Исаа (Исус), сина Мерјемина (Маријина) смо чврст завет узели. (Кур'ан, Ел-Азхаб, одломак 7.)

А други пут у поглављу Шура: Он вам прописује у вери исто оно што је прописао Нуху (Ное) и оно што објављујемо теби, и оно што смо наредили Ибрахиму (Авраму) и

Мусау (Мојсије) и Исау (Исус):
Праву веру исповедајте и у томе се
не подвајајте! (Кур'ан, Еш-Шура,
одломак 13.)

У оне Посланике чија имена не
знамо, верујемо уопштено. Бог
Узвишени каже: И пре тебе смо
посланике слали, о некима од њих
смо ти казивали, а о некима ти
нисмо казивали. (Кур'ан, Ел-
Му'мин, одломак 78)

Трећи: Веровање у исправне предаје
које су до нас од њих пренешене.

Четврти: Рад по верозакону
посланика који нам је послат, а то је
Мухаммед, мир Божији над њим. Он

је послат свим људима. **Узвишени Бог каже:**

И тако Ми Господара твога, они неће бити верници док за судију у споровима међусобним тебе не прихвате и да онда због пресуде твоје у душама својим нимало тегобе не осете и док се сасвим не покоре. (Кур'ан, Ен-Ниса, одломак 65.)

• Плодови веровања у **Посланике**

Први: Спознаја Божије милости и бриге према људима, а то се види из чињенице да је послао посланике како би их упутили на Прави пут, и појаснили начин робовања Богу.

Посебно важност овога долази до изражаја када знамо да разум сам по себи, без Објаве, ово не може да спозна.

Други: Захвалност Богу Узвишеном на овој великој благодати коју нам је указао.

Трећи: Љубав према посланицима и изношење похвале њима онако како то доликује. Дакле, морамо да их волимо и ценимо, јер су они од Бога доставили посланицу, обожавали су Га и друге су на то подстицали.

Инације негирају посланике јер сматрају да они не могу бити послани из људске расе. Овај њихов

став Узвишени Бог спомиње и
побија га речима:

А људе је, кад им је долазила објава,
одвраћало од веровања само то што
су говорили: Зар је Бог као
посланика човека послао? Реци: Кад
би на Земљи анђели смирено
ходили, Ми бисмо им са неба анђела
за посланика послали. (Кур'ан, Ел-
Исра', одломак 94, 95.)

Бог побија њихов став јер је јасно да
људима морају бити посланици
људи. Да су на Земљи анђели, Бог
би им као посланика послао анђела
који би био попут њих.

Преносећи речи оних који су негирали посланике, Бог Узвишени наводи да су говорили:

Ви сте људи као и ми; хоћете да нас одвратите од оних којима су се преци наши клањали - па, донесите нам чудо видљиво! Ми јесмо људи као и ви - говорили су им посланици њихови - али, Бог даје посланство само оним робовима Својим којима Он хоће; ми вам не можемо донети чудо без Божије воље. (Кур'ан, Ибрахим, одломак 10, 11.)

Веровање у Судњи дан

Судњи дан је дан када ће људи бити проживљени, када ће полагати

рачун и када ће да буду награђени или кажњени.

Назван је задњи дан, јер нема дана након њега. Становници Раја ће да се настане у Рају, а становници Пакла ће да се настане у Ватри.

• **Веровање у Судњи дан** **обухвата троје**

Прво: Веровање у проживљење, тј. дан када ће мртви бити проживљени након што се у рог по други пут пухне. Тада ће људи устати и кренути ка своме Господару, голи и необрезани.

Бог Узвишени каже: Онако како смо вас први пут из ништа створили,

тако ћемо вас поново из ничега створити, - то је обећање наше, Ми смо доиста у могућности то да учинимо. (Кур'ан, Ел-Анбија, одломак 104.)

Проживљење је истина чију исправност потврђују Кур'ан, хадис и једногласан став учењака.

Бог Узвишени каже: Ви ћете, после тога, помрети, затим ћете, на ономе свету, оживљени бити. (Кур'ан, Ел-Му'минун, одломак 15, 16.)

Посланик, мир Божији над њим, **каже:** „На Судњем дану људи ће бити проживљени голи и необрезани.“ (Казивање бележи Бухарија)

Муслимани су сложни да ће Судњи дан да се догоди, и Божија мудрост је у томе да се он деси, како би наградио или казнио створења, сходно њиховој (не) покорности посланицима који су им слати.

Бог Узвишени каже: Зар сте мислили да смо вас узалуд створили и да Нам се нећете повратити? (Кур'ан, Ел-Му'минун, одломак 115.)

Обраћајући се посланику Мухаммеду, мир Божији над њим, Бог каже: Онај који ти објављује Кур'ан сигурно ће те вратити на онај свет. (Кур'ан, Ел-Касас, одломак 85.)

Друго: Веровање у полагање рачуна, награду и казну.

Човек ће полагати рачун за своја дела и биће награђен или кажњен сходно њима. На ову чињеницу указују Кур'ан, суннет и једногласан став муслимана.

Бог Узвишени каже: Нама ће се они заиста вратити и пред Нама ће, заиста, рачун полагати! (Кур'ан, Ел-Гашија, одломак 25, 26.)

Ко уради добро дело, биће десетороструко награђен, а ко уради лоше дело, биће само према заслуги кажњен, и неће им се учинити неправда. (Кур'ан, Ел-А'нам, одломак 160.)

Ми ћемо на Судњем дану исправне теразије поставити, па се никоме неће неправда учинити; ако нешто буде тешко колико зрно горушице, Ми ћемо за то казнити или наградити. А доста је то што ћемо Ми рачуне испитивати. (Кур'ан, Ел-Анбија, одломак 47.)

Ибн Омер, нека је Бог задовољан њим, преноси да је посланик Мухаммед, мир Божији над њим, рекао: „Бог ће се приближити вернику, ставиће на њега свој застор, **покриће га и питаће га:** 'Знаш ли тај грех, а знаш ли тај грех?' 'Да, Боже мој' - казаће он. 'И тако, када му призна све своје грехе и помисли у себи да је пропао, **Бог**

ће му рећи: 'Покрио сам ти их још у земаљском животу, а данас ти их још и опраштам', и потом ће му се дати књига његових добрих дела. А што се тиче неверника и лицемера, **пред свима ће се викнути:** 'То су они што су лагали на свога Господара. Нека је Божије проклетство на насилнике!'“ (Хадис (казивање) преносе Муслим и Бухари)

У другом хадису каже: „Ко буде хтео да уради добро дело, али га не уради - Бог ће му то код Себе уписати као добро дело; а ако хоће да уради неко добро дело, па га и уради - Бог ће то дело код Себе уписати као десет, до седам стотина, добрих дела, па и много пута више.

Ко буде хтео да уради неко лоше дело, па га и уради - Бог ће га код Себе уписати као једно лоше дело.“

Муслимани су сложни да постоји полагање рачуна, **а мудрост тога се огледа у следећем:** Бог Узвишени је објављивао књиге, слао је посланике, људима наредио је да прихвате и да раде по ономе што је посланицима објављивано, и наредио је да се супроставе против оних који то одбију. Дакле, да нема полагања рачуна и награђивања, односно кажњавања сходно делима, онда све ово споменуто не би имало смисла, а Бог Узвишени је чист од тога. **Бог Узвишени на то указује када каже:**

И сигурно ћемо питати оне којима смо посланике слали, а питаћемо, заиста, и посланике, и изложићемо им, поуздано, све што о њима знамо, јер Ми нисмо одсутни били. (Кур'ан, Ел-А'раф, одломак 6, 7.)

Треће: Веровање у постојање Раја и Ватре и да је то вечно боравиште за људе. Рај је кућа уживања коју је Бог припремио за вернике, богобојазне, оне који верују у све што им је прописано, покоравају се искрено Богу и следе Посланика, мир Божији над њим. Много је благодати у Рају, у њему има оно што око није видело, ухо није чуло и што људски разум не може ни да замисли.

Бог Узвишени каже:

А они који верују и чине добра дела - они су, збиља, најбоља створења, њих награда код Господара њиховог чека; еденски вртови кроз које ће реке тећи, у којима ће вечно и заувек боравити; Бог ће бити њима задовољан, а и они ће бити Њиме задовољни. То ће бити за онога који се буде бојао Господара свога.

(Кур'ан, Ел-Бејјина, одломак 7, 8.)

И нико не зна какве их скривене радости чекају, као награда за оно што су чинили. (Кур'ан, Ес-Сеџда, одломак 17.)

Ватра је кућа казне коју је Бог припремио за невернике и

неправедне, оне који су одбили покорност Богу и Посланику, мир Божији над њим. У њој се налазе многе врсте казне какве човек не може ни да замисли.

Бог Узвишени каже: Чувајте се ватре за невернике припремљене. (Кур'ан, Али Имран, одломак 131.)

Ми смо неверницима припремили ватру чији ће их дим са свих страна обухватити; ако замоле помоћ, помоћи ће им се текућином попут растопљене ковине која ће лица испећи. Ужасна ли пића и грозна ли боравишта! (Кур'ан, Ел-Кахф, одломак 29.)

Бог је невернике проклео и за њих је огањ разбуктали припремио, у њему ће вечно и заувек боравити, ни заштитника ни помагача неће наћи. На Дан кад се њихова лица у ватри буду превртала, **говориће**: Камо среће да смо се Богу покоравали и да смо Посланика слушали! И говориће: “Господару наш, ми смо прваке наше и старешине наше слушали, па су нас они са правог пута одвели; Господару наш, подај им двоструку патњу и прокуни их проклетством великим!” (Кур'ан, Ел-Ахзаб, одломак 64-68.)

У веровање у Судњи дан улазе и догађаји после смрти

а) Искушење у гробу

То је питање које ће анђели упутити човеку о његовом Господару, вери и посланику.

Бог ће у том тренутку онога који је у Њега веровао помоћи и учинити постојаним, **па ће казати:** „Мој Господар је један Бог, вера ми је Ислам, а посланик ми је Мухаммед', **док ће неверник казати:** 'Не знам', **а лицемер ће рећи:** 'Не знам, чуо сам људе да то говоре, па сам и ја говорио.'“

б) Патња и уживање у гробу

Патњу у гробу ће да имају неправедни, лицемери и неверници.
Бог Узвишени каже:

А да ти је видети невернике у смртним мукама, **када анђели буду испружили руке своје према њима:** Спасите се ако можете! Од сада ћете неиздржљивом казном бити кажњени зато што сте о Богу оно што није истина износили и што сте се према доказима Његовим охоло понашали. (Кур'ан, Ел-А'нам, одломак 93.)

Говорећи о фараону и његовој породици, **Бог Узвишени каже:**

Они ће се ујутру и навече у ватри пржити, **а када наступи Час:** Уведите фараонове људе у патњу најтежу! (Кур'ан, Ел-Му'мин, одломак 46.)

У Муслимовом Сахиху (збирци хадиса) налази се хадис којег преноси Зејд б. Сабита, а у којем Посланик, мир Божији над њим, **каже:** „Да нећете да настаните гробове, ја бих замолио Бога да чујете део патње у гробу коју ја чујем.“ **Затим се окренуо лицем и казао:** 'Молите Бога да вас сачува патње у Ватри.' **Казали су:** 'Молимо Бога да нас сачува патње у Ватри.' **Он рече:** 'Молите Бога да вас сачува патње у гробу.' **Рекли су:** 'Молимо Бога да нас сачува патње у гробу.' **Он рече:** 'Молите Бога да вас сачува свих врста искушења и видљивих и скривених.' **Они казаше:** 'Молимо Бога да нас сачува и скривених и видљивих искушења.' **Он рече:**

'Молите Бога да вас сачува
искушења које ће донети Деццал.'
Они рекоше: 'Молимо Бога да нас
сачува искушења које ће донети
Деццал.'“

Уживања у гробу ће да имају
верници.

Узвишени Бог каже:

Онима који говоре: Господар наш је
један Бог - па после остану при томе
- **долазе анђели:** Не бојте се и не
жалостите се, и радујте се Рају који
вам је обећан. (**Кур'ан, Фуссилет,
одломак 30.**)

А зашто ви кад душа до гуше допре,
и кад ви будете тада гледали, а Ми

смо му ближи од вас, али ви не видите, зашто је онда кад нисте у туђој власти не повратите, ако истину говорите? И ако буде један од оних који су Богу блиски - удобност и опскрба лепа и рајске благодати њему! (Кур'ан, Ел-Ваки'а, одломак 83-89.)

Бера б. Азиб преноси хадис који говори о вернику који ће одговорити на питања анђела: „Затим ће доћи глас са небеса: 'Истину је рекао Мој роб па му припремите постељину из Раја, обуците га рајском одећом и отворите му пролаз ка Рају. 'До њега ће допирати рајски леп и угодан мирис, а гроб ће се проширити колико његове очи могу да докуче.“

(Бележи Ахмед и Ебу Давуд у дугом хадису).

• **Плодови веровања у Судњи дан**

Први: Жеља за што већом покорношћу Богу, са намером да се добије Његова награда.

Други: Страх од греха, јер нас они воде ка Божијој казни.

Трећи: Веровањем у Судњи дан, верник зна да, уколико га на овоме свету прођу нека добра, то ће му бити надокнађено у Рају.

Неверници негирају проживљење након смрти, сматрајући то немогућим. Овакав закључак је

ништаван, а на његову неисправност указују верозаконски текстови, материјални докази (оиппљиви докази) и разум.

Верозаконски докази:

Бог Узвишени каже: Неверници тврде да неће бити оживљени. Реци: Хоћете, Господара ми мога, сигурно ћете бити оживљени, па о ономе шта сте радили, заиста, ћете бити обавештени! - А то је Богу лако. (Кур'ан, Ет-Тагабун, одломак 7.)

Све небеске Књиге говоре о томе, потврђујући ту чињеницу.

Материјални докази:

Људи су још на овоме свету били сведоци оживљавања мртвих људи. У сури Ел-Бекари се наводи пет примера:

Први пример о народу Мусаовом (Мојсије) када су тражили да виде Бога:

И када сте углас рекли:

О Муса, ми ти нећемо веровати док Бога не видимо! - Муња вас је ошинула, видели сте. Затим смо вас, после смрти ваше, оживели да бисте захвални били. (Кур'ан, Ел-Бекара, одломак 55, 56.)

Други пример који говори о наређењу да се закоље крава, **како би сазнали име убице:**

И када сте једног човека убили, па сте се око њега почели препирати - Бог је дао да изађе на видело оно што сте били сакрили - **Ми смо рекли:** Ударите га једним њеним делом! - И ето тако Бог враћа мртве у живот и пружа вам доказе Своје да бисте схватили. (Кур'ан, Ел-Бекара, одломак 72, 73.)

Трећи пример о људима који су отишли из свога места, **бежећи од смрти:**

Зар ниси чуо о онима који су из страха од смрти из земље своје

побегли - а беше их на хиљаде. **Бог им је рекао:** Помрите! - А после их је оживео. Бог је, заиста, добар према људима, али већина људи не захваљује. (Кур'ан, Ел-Бекара, одломак 243.)

Четврти пример о човеку који је прошао поред места чији су становници умрли, **па је сматрао немогућим да их Бог оживи:**

Или за онога који је пролазећи поред једног од темеља порушеног града, **повикао:** Како ће Бог оживети ове што су помрли? И Бог учини те он умре и тако остаде стотину година, **а онда га оживи и запита:** Колико си остао? - Дан или део дана – одговорио је. Не - рече Он - остао

си стотину година. Погледај јело своје и пиће своје - није се покварило; а погледај и магарца свога - да те учиним доказом људима - а погледај и кости - види како их састављамо, а онда их месом облажемо. И кад њему би јасно, **он повика:** Ја знам да Бог све може! (Кур'ан, Ел-Бекара, одломак 259.)

Пети пример о Ибрахиму (Авраму) који је желео да види како Бог оживљава мртве:

А када Ибрахим рече: Господару мој, покажи ми како мртве оживљаваш! - **Он рече:** Зар не верујеш? - Верујем - одговори он - али бих да ми се срце смири. - Узми

четири птице - рече Он - и исеци их, па поједине комаде њихове стави на разне брежуљке, затим их позови, брзо ће ти доћи. Знај да је Бог силан и мудар. (Кур'ан, Ел-Бекара, одломак 260.)

Ово су примери материјалних доказа који указују да је Бог у стању да оживи мртве, а већ пре смо споменули случај Исаа (Исуса), мир над њим, који је, Божијом вољом, оживљавао мртве и изводио их из гробова.

Разумски докази на могућност проживљења указују двојачко:

Прво: Онај ко је створио небеса и Земљу и оно што је на њима из ничега, може да то стварање понови.

Он, **Узвишени** каже:

Он је тај који из ничега ствара и Он ће то поново учинити, то је Њему лако. Он је узвишен и на небесима и на Земљи; Он је силан и мудар.
(Кур'ан, Ар-Рум, одломак 27.)

Онако како смо вас први пут из ничега створили, тако ћемо вас поново из ничега створити, - то је обећање наше, Ми смо заиста у могућности то да учинимо. (Кур'ан, Ел-Енбија, одломак 104.)

Као одговор онима који су тврдили да је немогуће оживети труле кости, Бог Узвишени каже
Посланику, **мир Божији над њим:**

Реци: Оживеће их Онај који их је први пут створио; Он добро зна све што је створио. (Кур'ан, Ја Син, одломак 79.)

Друго: Видимо земљу која је замрла, па кад Бог Узвишени спусти кишу, она оживи, устрепће и узбуја, и из ње изникне сваковрсно биље прекрасно. Онај ко је у могућности да земљи врати живот, у могућности је и да оживи мртве.

Узвишени каже:

Једно од знамења Његових је и то што ти видиш суву земљу, а кад на њу спустимо кишу, она се покрене и узбуја. Онај ко њој даје живот оживеће, сигурно, и умрле, јер Он може све. (Кур'ан, Фуссилат, одломак 39.)

Ми са неба спуштамо воду као благослов, и чинимо да, уз помоћ њену, ничу вртови и жито које се жање и високе палме у којих су замеци нагомилани једни изнад других, као храну робовима, и Ми њоме оживљавамо мртав предео; такво ће бити и оживљење. (Кур'ан, Каф, одломак 9-11.)

Такође, одређене заблуделе скупине негирају постојање уживања у гробу

и патње, говорећи да, уколико откријемо умрлу особу, нећемо видети никакво кажњавање нити уживање, нити ћемо видети да се гроб проширио или сузио.

Овај став је неисправан, на што указују верозаконски, **материјални и разумски докази:**

Већ смо споменули верозаконске текстове који указују на постојање патње и уживања у гробу.

Преноси Бухари у своме Сахиху од Ибн Аббаса: „Изашавши на једну мединску градину, Веровесник, мир Божији над њим, чуо је глас двојице људи како се муче у својим

гробовима...“ У наставку хадиса се наводи да се један од њих није чувао мокраће, а други је ишао и преносио туђе речи.

Материјални докази:

Понекада особа која спава у сновима види да је на прекрасном, великом месту где ужива или да се налази на неком уском простору где се пати, па се и пробуди због онога што види. Иако је све то видела, она се ипак налази на своме кревету и лежи. Сан је сродник смрти и зато га Бог назива смрћу (вефат), када каже:

Бог узима душе у часу њихове смрти, а и оних који спавају, па задржава оне којима је одредио да

умру, а оставља оне друге до рока одређеног. (Кур'ан, Ез-Зумер, одломак 42.)

Разумски докази:

Некада особа која спава у сновима види нешто што је заиста такво у стварности, види Посланика, мир Божији над њим, у правом његовом лику, али и поред тога што то види, он се налази у својој соби, на своме кревету, далеко од свега тога. Ако за такво нешто постоји могућност на овоме свету, зашто онда није могуће да буде присутно на ономе?

Што се тиче њихових речи да уколико откријемо умрлу особу, нећемо видети никакво кажњавање

нити уживање, на то се може одговорити из више аспеката:

Први: Верозакону се није дозвољено супротстављати са оваквим закључцима, јер да онај ко се њима служи стварно размисли, знао би да су они ништавни.

У једном стиху се каже:

Колико има оних који негирају исправан говор због погрешног разумевања?!

Други: Загробни живот улази у невидиљиви свет којег материјални докази не могу појаснити, јер да је то могуће онда веровање у

невидиљиви свет не би имало смисла.

Трећи: Загробну патњу или уживање осећа само умрла особа, као нпр. када само онај који сања нешто, осећа да сања, док они који су поред њега не примете ништа од онога што он види и осећа.

Посланику, мир Божији над њим, је долазила Објава док је био међу својим следбеницима, али они то нису чули. Некада би му долазио анђео у лику човека који би са њим разговарао, а следбеници то нити би чули, нити би видели.

Четврти: Створења су ограничена у схватању и виђењу одређених

ствари и појава. Нико није у могућности да види све што постоји. Свих седам небеса и Земља, те оно што је на њима величају Бога, и то величање чује само Бог и они којима Он дозволи да то чују.

О томе Узвишени Бог каже:

Њега величају седам небеса, и Земља, и они на њима; и не постоји ништа што Га не велича, хвалећи Га; али ви не разумете величање њихово – Он је заиста благ и много прашта. (Кур'ан, Ел-Исра', одломак 44.)

А такође, ни ђаволе ни цине не видимо, иако они путују по Земљи.

Долазили су Посланику, мир Божији над њим, и слушали су Кур'ан, а затим су одлазили своме народу да их опомињу. И поред свега тога, ми их не видимо.

О томе Узвишени Бог каже:

О синови Адемови, нека вас никако не заведе ђаво као што је родитеље ваше из Раја извео, скинувши са њих одећу њихову да би им стидна места њихова показао! Он вас види, он и војске његове, одакле ви њих не видите. Ми смо учинили ђаволе заштитницима оних који не верују. (Кур'ан, Ел-А'раф, одломак 27.)

Ако створења нису у стању да виде и докуче све што постоји, онда им

није дозвољено да негирају невидљиви свет који нису у стању да виде.

Веровање у кадер (Божију одредбу)

Кадер је Божија одредба свега што се дешава, заснована на Његовом знању и мудрости.

Веровање у одредбу обухвата четири ствари:

Прва: Веровање да Узвишени Бог зна све и појединачно и уопштено, без обзира да ли се радило о ономе што он чини или што чине Његови робови.

Друга: Веровање да је све то записано у Плочи помно чуваној. За ове две ствари, **Узвишени Бог каже:** Зар не знаш да је Богу познато све што је на небу и на Земљи? То је све у Књизи; то је, уистину, Богу лако! **(Кур'ан, Хаџ, одломак 70.)**

У Муслимовом Сахиху наводи се хадис од Абдуллаха б. Амра б. Ел-Аса, у којем Посланик, мир Божији над њим, **каже:** „Бог је записао све што ће се дешавати, још педесет хиљада година пре него што је створио небеса и Земљу.“

Трећа: Веровање да сви догађаји и појаве бивају Божијом вољом и хтењем, без обзира да ли се радило о

ономе што Он чини или што чине
Његова створења.

Говорећи о ономе што Он чини,
Узвишени каже:

Господар твој ствара шта хоће, и Он
одабира. (Кур'ан, Ел-Касас, одломак
68.)

Бог чини шта Он хоће. (Кур'ан, Али
Имран, одломак 40.)

Он вас обликује у материцама како
Он хоће. (Кур'ан, Али Имран,
одломак 6.)

Говорећи о ономе што чине
створења, Он Узвишени каже:

А да Бог хоће, окренуо би их против вас и они би се, уистину, против вас борили. (Кур'ан, Ен-Ниса, одломак 90.)

А да је Господар твој хтео, они то не би учинили; зато ти остави њих, и оно што измишљају. (Кур'ан, Ел-А'нам, одломак 112.)

Четврта: Веровање да су сва Божија створења и све што раде, све њихове особине и покрети створени од стране Њега.

Бог Узвишени каже:

Бог је Створитељ свега и Он управља свим. (Кур'ан, Ез-Зумар, одломак 62.)

Који је све створио и како треба уредио! (Кур'ан, Фуркан, одломак 2.)

Преносећи речи Ибрахима (Аврама), мир над њим, које је упутио своје народу, Узвишени Бог каже:

Бог ствара и вас и оно што направите. (Кур'ан, Ес-Саффат, одломак 96.)

Веровање у одредбу на начин какав смо споменули, није у колизији са хтењем и могућношћу човека да поступа сходно слободном избору, јер и верозакон и чињенице у стварности доказују да је то двоје могуће.

Верозаконски докази:

• Говорећи о хтењу,
Узвишени Бог каже:

Па ко хоће, Господару своме ће, као уточишту, поћи. (Кур'ан, Ен-Неб'а, одломак 39.)

И ви њивама вашим прилазите како хоћете. (Кур'ан, Ел-Бекара, одломак 223.)

Говорећи о снази и могућности, Бог Узвишени каже:

Зато се Бога бојте колико год можете, и слушајте и покоравајте се. (Кур'ан, Ет-Тагабун, одломак 16.)

Бог никога не оптерећује преко могућности његових: у његову корист је добро које учини, а на његову штету је зло које уради. (Кур'ан, Ел-Бекара, одломак 286.)

Што се тиче стварности у којој човек живи, јасно је свима да човек има снагу и моћ, и могућност да уради или остави нешто, али да његова могућност зависи од Божијег хтења.

• **Бог Узвишени каже:**

Ономе од вас који хоће да је на Правом путу, а ви не можете ништа штети ако то Бог, Господар светова, неће! (Кур'ан, Ет-Таквир, одломак 28, 29.)

Цели свемир је у власништву Бога и ништа се не дешава без Његове воље.

Веровање у одредбу на начин како смо то описали не даје човеку право на оправдање да оставља обавезе и да чини забране, **јер правдати то одредбом неисправно је из више аспеката:**

Први: Бог Узвишени каже:
Многобошци ће говорити:

Да је Бог хтео, ми не бисмо друге Њему равним сматрали, а ни преци наши, нити бисмо ишта забрањеним учинили. Тако исто су они пре њих порицали, све док Нашу казну нису искусили. **Реци:** Имате ли какав

доказ да нам га изнесете? Ви се само за претпоставкама поводите и ви само неистину говорите. (Кур'ан, Ел-А'нам, одломак 148.)

Дакле, да је одредба била оправдање, Бог Узвишени их не би казнио.

Други: Бог Узвишени каже:

О посланицима који су радосне вести и опомене доносили, да људи после посланика не би никаква оправдања пред Богом имали. - А Бог је силан и мудар. (Кур'ан, Ен-Ниса, одломак 165.)

Одредба, дакле, није оправдање, јер да јесте, онда не би негирали

посланике, имајући у виду да се њихово одбијање истине након што су дошли посланици десило Божијом одредбом.

Трећи: Бележи Бухарија, и ово је његова верзија и Муслим од Алије, нека је Бог задовољан њим, да је посланик Мухаммед, мир Божији над њим, **казао:** „Свакоме је од вас већ одређено место у Рају и место у Ватри. 'Божији Посланиче', упитали су, **'зар се нећемо на то ослонити?'** Одговорио је: 'Радите, а свакоме је олакшано **(оно што му је одређено)**!' а затим је проучио: Ономе који удељује и греха се клони...“ (Кур'ан, Ел-Лејл, одломак 5.)

А у Муслимовој верзији стоји:
„Свакоме је олакшано оно због чега
је створен.“

Дакле, Посланик, мир Божији над
њим, наредио је да се чине добра
дела, и да се не ослања на одредбу.

Четврти: Бог Узвишени је наредио
човеку одређена дела, а нека је
забранио, и није га оптеретио преко
његових могућности.

Бог Узвишени каже:

Зато се Бога бојте колико год
можете. (Кур'ан, Ет-Тагабун,
одломак 16.)

Бог никога не оптерећује преко могућности његових. (Кур'ан, Ел-Бекара, одломак 286.)

Да је човек присиљен (одредбом) да ради и делује, онда би био оптерећен нечим што није у могућности. Зато, уколико учини одређени грех из незнања, заборавља или присиле, неће бити грешан, јер има оправдање.

Пети: Божија одредба је скривена тајна коју не познајемо док се не деси, а човекова жеља да уради неко дело јавља се пре него што га уради, и због овога неосновано је правдати се одредбом, јер не може бити човеку оправдање нешто што није знао.

Шести: Понекада видимо човека како се труди у чињењу онога што му одговара у материјалном смислу, све док то не оствари, а при томе не потеже за оним што му не одговара, правдајући то одредбом. Дакле, поставља се питање, зашто се не правда одредбом, па остави то што му је корисно, а прихвати се онога што му штети?

Навешћемо пример који појашњава ово: Шта ће изабрати човек пред којим се нађу два пута: први који га води месту које је немирно, где је хаос и убијање, или други који га води месту које је мирно и погодно за живот?

Изабраће други пут, јер је немогуће да разумна особа изабере пут који га води у проблеме, а затим да тај одабир правда одредбом. Дакле, поставља се питање, зашто онда када је у питању Онај свет бира пут који га води у Ватру, а онда то правда одредбом?

Други пример: Када се болеснику понуди одређени лек који ће да му користи, он ће да га узме, па макар му и не био угодан, или када му се забрани храна коју воли, како би се излечио, он ће да је остави, само да му буде боље.

Дакле, неће се десити да остави лек и да једе храну која му штети, а да то касније правда одредбом. Па

онда, зашто човек оставља оно што му је вером наређено и то остављање правда одредбом?

Седми: Уколико особи која своју непокорност правда одредбом, неко украде иметак или је нападне, **а затим каже:** Немој ме критиковати јер то је Божија одредба, она такво правдање неће прихватити. Дакле, неће прихватити правдање одредбом од стране онога који га нападне и који се правда одредбом при кршењу Божијег закона.

Наводи се случај да је Омеру доведена особа која је украла нешто, **па је казала:** „Полако, о вођо правоверних, то се десило Божијом одредбом.“ **Он је тада казао:** „И

одсецање твоје руке десиће се
Божијом одредбом.“

• **Плодови веровања у Божију одредбу**

Први: Ослањање на Бога приликом
чињења онога што је човеку
потребно, јер све зависи од Његове
одредбе.

Други: Човеку не треба да се појави
самољубље уколико постигне свој
циљ, јер то је Божија одредба коју је
Бог одредио. Сматрањем да је то
човекова заслуга, заборавља се
захвалност Богу.

Трећи: Смиреност и спокој када је у
питању Божија одредба. У оваквом

стању човек не тугује ако не оствари нешто што му је драго или ако га погоди нешто што не воли, јер зна да је то Божија одредба која је морала да се деси. **Бог Узвишени каже:**

Нема невоље која задеси Земљу и вас, а која није, пре него што је дамо, записана у Књизи - то је Богу, уистину, лако - да не бисте туговали за оним што вам је промакло, а и да се не бисте превише радовали ономе што вам Он да. Бог не воли никакве разметљивце, хвалисавце. **(Кур'ан, Ел-Хадид, одломак 22, 23.)**

Посланик, мир Божији над њим, **каже:** „Чудно ли је стање верника, он је увек у добру и у таквом стању

може бити само верник. Ако га задеси добро, он се захвали и буде му добро, а ако га задеси зло, он се стрпи и опет му буде добро.“ (Хадис бележи Муслим)

Две су групације које су скренуле када је у питању Божија одредба:

Прва: Џебријје

Они кажу да је човек присиљен да чини оно што чини и да нема лични избор.

Друга: Кадеријје

Они сматрају да човек има апсолутно право избора и да Божија воља и одредба нимало не утиче на његов избор.

Одговор скупини Џебрија:

Бог Узвишени је потврдио да човек поседује жељу и хтење и да је он тај који чини одређено дело. Он каже:

Једни од вас су желели овај свет, а други онај свет. (Кур'ан, Ала Имран, одломак 152.)

И реци: Истина долази од Господара вашег, па ко хоће - нека верује, а ко хоће - нека не верује! Ми смо неверницима припремили ватру чији ће их дим са свих страна обухватити. (Кур'ан, Ел-Кехф, одломак 29.)

Ко чини добро, у своју корист чини, а ко ради зло, на своју штету ради. -

А Господар твој није неправедан према робовима Својим. (Кур'ан, Фуссилат, одломак 46.)

У стварности видимо да човек прави разлику између својих поступака које својеволјно ради и оних на које не може да утиче. На прву врсту поступака нико га није натерао и чини их својом вољом, док на другу не може да утиче и не чини их својеволјно.

Одговор скупини Кадеријја кроз призму верозаконских и разумских доказа:

Верозаконски докази:

Бог је све што постоји створио и све се дешава Његовом вољом. У Својој књизи појаснио је да се поступци робова дешавају Божијом вољом.

Он Узвишени каже:

Да је Бог хтео, не би се међусобно они после њих убијали, кад су им јасни докази већ дошли, али они су се разишли; неки од њих су веровали, а неки су порицали. А да је Бог хтео, они се не би међусобно убијали, али Бог ради оно што Он жели. (Кур'ан, Ел-Бекара, одломак 253.)

А кад бисмо хтели, сваког човека бисмо на Прави пут упутили, **али Ја сам већ истину рекао:** Напунићу, заиста, Пакао цинима и људима

заједно! (Кур'ан, Ес-Сагда -,
одломак 13.)

Разумски доказ:

Све што постоји у власништву је
Бога, а и човек је један део тога, па
због тога, он није у стању да чини
оно што жели, уколико то није
Божија воља.

• Циљеви исламског веровања

Циљ је нешто чему се тежи и што се
жели остварити.

Што се тиче циљева исламског
веровања, они су, између осталог,
следећи:

Први: Искрено обожавање само Бога Узвишеног, јер Он је Створтељ који нема судруга.

Други: Ослобађање разума од свих видова збуњености који га погађају уколико срце није чврсто у вери. Уколико срце није напуњено исправним веровањем, онда ће оно или бити подложно жељи за стицањем материјалног или ће бити закупирано разним видовима заблуда и збуњеношћу.

Трећи: Душевна и идеолошка смиреност која не дозвољава било какву пометњу у веровању, јер у том стању човек се веже за свога Творца, задовољан је свиме што Он одреди, било да је везано за

природна дешавања или верозаконске прописе.

Четврти: Исправност намере и поступака приликом обожавања Бога, као и приликом опхођења са створењима. Темелј веровања у посланике је слеђење њиховог пута који је чист и исправан и када је реч о намерама, а и о поступцима.

Пети: Озбиљност и одлучност у свакодневном животу, у смислу да се искористи свака прилика за чињење доброг дела, како би се зарадило што више добрих дела и да се удаљи од сваке прилике за чињење лошег дела, како би се спасило казне.

Један од темеља исламског веровања јесте и веровање у проживљење људи Судњег дана и полагање рачуна. **Бог Узвишени каже:**

Свима ће припасти награда или казна, према ономе како су поступали, јер је Господар твој бдио над оним што су радили. (Кур'ан, Ел-А'нам, одломак 132.)

Посланик, мир Божији над њим, је подстицао људе на остварење овог циља, **говорећи:** „Јак верник је бољи и Богу дражи од слабог верника, а у обојици је добро. Тежи ономе што ће ти користити и тражи Божију помоћ у томе, а немој очајавати. Ако те нешто задеси, **немој рећи:** ‘Да сам

урадио тако и тако, било би тако и тако', **него реци:** 'То је Божија одредба и Он чини шта хоће', јер 'да сам' ђаволу отвара могућност деловања.'" (Хадис бележи Муслим)

Шести: Изградња јаке заједнице која ће да се труди у ширењу вере и која неће бити равнодушна на проблеме који је погоде.

Бог Узвишени каже:

Прави верници су само они који у Бога и Посланика Његовог верују, и после више не сумњају, и боре се на Божијем путу имецима својим и животима својим. Они су искрени!
(Кур'ан, Ел-Хугурат, одломак 15.)

Седми: Остварење среће на овоме и на будућем свету, кроз поправак појединца и заједнице, и постизање награде код Бога Узвишеног, **о чему Он каже:**

Ономе ко чини добро, био мушкарац или жена, а верник је, Ми ћемо дати да проживи леп живот и заиста ћемо их наградити бољом наградом него што су заслужили. (Кур'ан, Ен-Ниса, одломак 124.)

▣ Правда означава изједначавање између истих (сличних) ствари, а раздвајање између различитих. Дакле, правда не подразумева

апсолутно изједначавање, као што то тврде одређени људи, **који уопштавају и кажу:** „Ислам је вера која изједначава сваког.“ У Исламу нема изједначавања међу различитим стварима, и то је нешто што није похвално.

[2] Кур'ан, Ат-Тур, одломак 35-37.

[3] Такође, Бог Узвишени наводи речи Худа (**Ебер**), мир над њим, **које је казао своме народу:** Зар са мном да се препирете о именима некаквим којима сте их ви и преци ваши назвали, а о којима Бог никакав доказ није објавио? (**Кур'ан, Ал-А'араф, одломак 71.**)